

Just Her

Giving Women a Voice

КОНЦЕПТУАЛНА ПРЕДИСТОРИЯ

УСПЕХ, ВЛАСТ, РАВЕНСТВО, УБЕЖИЩЕ
И ЗНАНИЕ: JUST HER!

Co-funded by
the European Union

ФИНАНСИРАНО ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ. ИЗРАЗЕНИТЕ ВЪЗГЛЕДИ И МНЕНИЯ ОБАЧЕ ПРИНАДЛЕЖАТ ИЗЦЯЛО НА ТЕХНИЯ(ИТЕ) АВТОР(И) И НЕ ОТРАЗЯВАТ НЕПРЕМЕННО ВЪЗГЛЕДИТЕ И МНЕНИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ИЛИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛТУРА (ЕАСЕА). ЗА ТЯХ НЕ НОСИ ОТГОВОРНОСТ НИТО ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ, НИТО ЕАСЕА.

Главни редактори: Open Europe

Сътрудници: ASTED, Gifted Ireland, IRIS, Let Her In, Nikanor, Open Europe, Stitching EuNation

Дизайн: Open Europe

© **JUSTHER!, 2024**

Възпроизвеждането за нетърговска употреба е разрешено, при условие че се посочи източникът.

© **ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ, 2024 Г.**

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на тази публикация не представлява одобрение на съдържанието, което отразява единствено възгледите на авторите. Комисията не носи отговорност за използването на съдържащата се в нея информация. в сектора на хотелиерството.

СЪДЪРЖАНИЕ

01

ВЪВЕДЕНИЕ

ОБХВАТ НА ПРОЕКТА

1

02

РАЗБИРАНЕ НА КОНЦЕПЦИЯТА

2.1. ОПРЕДЕЛЯНЕ ПОНЯТИЕТО ЗА НЕИЗВЕСТНИТЕ И НЕВИДИМИТЕ ЖЕНИ

3

2.2. ПРЕСЕЧНИ ТОЧКИ: ПОЛ, МИГРАЦИЯ И БЕЖАНЦИ

5

03

ЕВРОПЕЙСКА РЕАЛНОСТ

7

3.1. ИСПАНИЯ

8

3.2. ТУРЦИЯ

14

3.3. ПОЛША

18

3.4. ИРЛАНДИЯ

23

3.5. БЪЛГАРИЯ

27

3.6. НИДЕРЛАНДИЯ

33

04

ОБРАЗОВАНИЕТО КАТО ИНСТРУМЕНТ ЗА СОЦИАЛНО ПРИОБЩАВАНЕ

37

4.1. ОБОРУДВАНЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ

37

4.2. СЪТРУДНИЧЕСТВО И РАЗНООБРАЗИЕ НА ГЛЕДНИТЕ ТОЧКИ

38

4.3. ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА

39

05

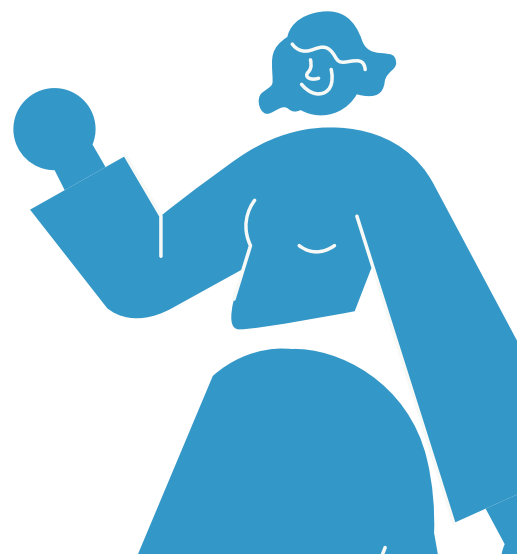
ЗАКЛЮЧЕНИЕ

40

06

ПРЕПРАТКИ

42

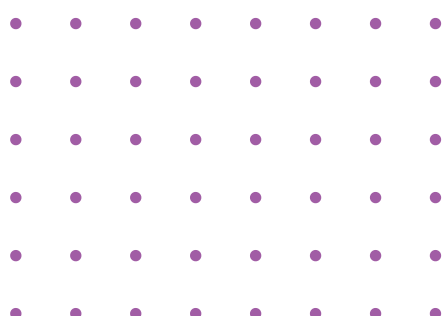

ВЪВЕДЕНИЕ

В днешния глобализиран свят широко разпространеното неравенство хвърля сянка върху маргинализираните общности по целия свят. **Жените мигранти и бежанци**, които се намират в критичен момент, се сблъскват не само с препятствията на миграцията, но и с трайното наследство на историческото неравенство между половете. С течение на времето обществените норми и структури са маргинализирали тези жени и са ограничили достъпа им до **образование, икономически възможности и пълноценно участие в приемащите ги общества.**

На фона на тази системна маргинализация проектът "**Успех, власт, равенство, убежище и знание: Just her!**" (накратко Just Her!) е лъч на надежда и овластяване. Проектът "Just Her!" признава спешната необходимост от трансформиращи действия и се стреми да **снабди преподавателите на възрастни** с необходимите инструменти и знания, за да преодолеят **барьерите, пред които са изправени жените мигранти и бежанци.**

- • •
- • •
- • •
- • •
- • •
- • •
- • •

Като дава възможност на преподавателите и учителите на възрастни да възприемат подход, чувствителен към пола, "Just her!" има за цел да доведе до положителна промяна както на индивидуално, така и на обществено равнище. Чрез целенасочени интервенции и **иновативни педагогически стратегии** проектът се стреми да **създаде среда**, в която жените мигранти и бежанци могат да **се развиват, да учат и да допринасят** значимо за своите общности. По този начин "Just her!" не само отговаря на непосредствените нужди на това уязвимо население, но и полага основите на едно по-справедливо и приобщаващо общество.

1

Обхват на проекта

"Just her!" е проект по програма "Еразъм+", съвместна инициатива на различни организации от **Нидерландия, България, Ирландия, Полша, Испания и Турция**. Основната цел на проекта е да даде възможност на преподавателите на възрастни да достигнат ефективно до жените мигранти и бежанци и да им помогнат да подобрят основните си знания и **езикови умения, като същевременно развият чувство за принадлежност (към страната на пребиваване) и самостоятелност**.

Въз основа на фундаменталните ценности на Европейския съюз и международните ангажименти, като например Пекинската декларация и Платформа за действие, проектът има за цел да премахне **системните пречки пред равенството между половете и да овласти маргинализираните жени**. Освен това проектът отчита разнообразния опит на жените и **пресечната точка на дискриминацията**, особено за жените мигранти и бежанци, които са изправени пред допълнителни предизвикателства поради своя пол и миграционен статус.

В тази връзка "Just her!" се фокусира върху подобряването на професионалните умения на преподавателите на възрастни, като ги снабдява с необходимите инструменти за ефективна работа с жени мигранти и бежанци. Чрез **персонализирани обучителни материали и иновативни методи на преподаване** **учителите** на възрастни ще придобият представа за различни техники за мотивация, межкултурна осведоменост и приобщаващи практики. Като дава приоритет на подобряването на обхвата и участието в обучението на възрастни, проектът се стреми да създаде среда, която е благоприятна за приобщаването на жените мигранти и бежанци. Освен това проектът е насочен към **повишаване на осведомеността за** нуждите на жените мигранти и бежанци и към насърчаване на равенството между половете в образованието.

В рамките на този проект тези жени включват жени мигранти и бежанци, които са изправени пред различни форми на дискриминация въз основа на техния **пол, етнически произход (в сравнение с расата), миграционен статут и в някои случаи националност**. Нека да разгледаме конкретни ситуации, в които те остават невидими:

Жените бежанци и мигранти са изправени пред множество предизвикателства, които често ги правят невидими в обществото. **Когато кандидатстват за убежище**, те често са задържани в пренаселени центрове без подходящи условия, където техните истории, страхове и уязвимост остават незабелязани в бюрократичните системи. Освен това **езиковите бариери** възпрепятстват достъпа им до основни услуги, а културните норми могат допълнително да ограничат тяхната мобилност и да попречат на пълноценното им участие в обществения живот.

Освен това много жени мигранти са в капана на **нископлатени** и често невидими сектори на труда, като **домашна работа или селско стопанство**, което засилва тяхната невидимост. Насилието, основано на пола, представлява значителна заплаха за тези жени, но страхът от депортиране или заклеяване често ги възпира да потърсят помощ, което допълнително увеличава тяхната уязвимост. Тези структурни предразсъдъци и дискриминационни политики, както и стереотипите, които ги превръщат в пасивни жертви, засилват тяхната невидимост и възпрепятстват признаването на тяхната устойчивост и активност.

Недостатъчният достъп до здравни грижи, особено в областта на **репродуктивните права**, допълнително влошава тежкото положение на невидимите жени. Продължава да съществува неравнопоставеност в здравеопазването, **особено по време на бременност и раждане**, тъй като техните репродуктивни права се пренебрегват, което ги излага на рискове за здравето, които могат да бъдат избегнати. Решаването на тези взаимосвързани проблеми е от решаващо значение за осигуряване на видимостта, правата и благосъстоянието на жените бежанци и мигранти в нашето общество.

Концепцията за "непознати и невидими жени" ни задължава да разпознаем и засилим гласовете на маргинализираните жени. В следващите глави на настоящия документ ще се задълбочим в причините, поради които жените мигранти и бежанци са особено уязвими, и в специфичните предизвикателства, пред които са изправени. В следващата глава вече ще разгледаме сложните връзки между тези фактори и тяхното въздействие върху маргинализираните жени.

2.2 Интерсекционалност: пол, миграция и бежанци

Интерсекционалността е концепция, която подчертава сложността на социалните идентичности и начина, по който те се пресичат и оформят опита на хората спрямо **дискриминация и привилегии**. Тя признава, че хората едновременно въплъщават различни социални категории, като **пол, етническа принадлежност (раса), класа и националност**, и че тези пресичащи се идентичности оказват силно влияние върху реалността на техния живот.

Терминът "интерсекционалност" е въведен от юриста Kimberlé Crenshaw през 1989 г. Тя подчертава, че **взаимосвързаните системи на власт засягат непропорционално тези, които са най-маргинализирани в обществото**. Интерсекционалността възниква в Съединените американски щати (САЩ), а през последните години придобива популярност в академичните среди и вече е масова практика. Движението на чернокожите жени в САЩ изигра решаваща роля за популяризирането на междусекторността и засилването на гласовете на онези, които се намират в пресечната точка на различни форми на потисничество. Тези движения оспориха доминиращата гледна точка на белия феминизъм на средната класа и подчертаха специфичния опит на цветнокожите, бедните и други типове маргинализирани жени.

Интерсекционалността е особено важна в контекста на жените мигранти и бежанци. Тези жени се сблъскват с пресичащи се форми на дискриминация, дължащи се на техния пол, миграционен статут, а често и на статута им на бежанци. Те действат в сложни мрежи на маргинализация, които **увеличават тяхната уязвимост и ограничават достъпа им до ресурси и възможности**.

За да представим нещата в перспектива, ето един пример, който хвърля светлина върху предизвикателствата, пред които са изправени жените мигранти и бежанци по време на пандемията COVID-19 в Италия. Проучването, озаглавено "**Пандемията ни накара да спрем и да се замислим кои сме и какво искаме**: В него се разглежда този наболял въпрос: "**Използване на междусекторността за разбиране на преживяванията на жените мигранти и бежанци, свързани с насилие, основано на пола, по време на COVID-19**".

В рамките на това проучване бяха проведени 51 интервюта с ключови информатори и осем дискусии във фокус групи с общо 31 участници. Ключовите информатори включваха доставчици на услуги от различни сектори, като например организации за борба с насилието, основано на пола, правителствени агенции, здравеопазване, психология, социална работа и администрация за борба с трафика на хора.

- • • Участниците във фокус групите бяха **жени мигранти и бежанци на възраст между 18 и 65 години** от държави като Бангладеш, Гамбия, Гана, Хондурас, Камерун, Колумбия, Либия, Нигерия, Пакистан, Перу, Сенегал, Сирия и Салвадор.

- • • Те установиха, че по време на **COVID-19 случаите на сексизъм, расизъм и ксенофобия са направили живота на тези жени по-труден**. Насилието срещу тях се е увеличило, както на обществени места, така и у дома. Много от тези жени и **без това са се борили с финансови проблеми**, а COVID-19 е влошил положението. Някои услуги, от които са се нуждаели, не са били достъпни, а за тях е било трудно да получат помощ поради **езикови и културни бариери**. Но въпреки всички тези предизвикателства жените намират сили в своите общности (Dikomitis, L., & Greenfields, M. 2022).

Последиците от това проучване са дълбоки. Интерсекционалността е важен инструмент, с който **можем да разберем по-добре специфичните предизвикателства, пред които са изправени жените мигранти и бежанци**. Като вземем предвид многобройните им идентичности и контексти, можем да разработим по-ефективни стратегии за подкрепа и овластяване на тези жени.

"Just her!" признава важността на преодоляването на тези пресичащи се неравенства, за да се създаде **по-приобщаваща и справедлива образователна среда за жените мигранти и бежанци**. Като поставяме пресечната точка в центъра на нашия подход, проектът има за цел да премахне бариерите и да **даде възможност на тези жени да участват пълноценно в приемащите ги общности**. Този ангажимент към междусекторния феминизъм подчертава взаимосвързаността на борбите за равенство между половете и правата на човека. Ето защо това въведение служи като призив за действие към преподавателите, създателите на политики и другите заинтересовани страни да работят заедно за по-справедливо и приобщаващо общество, в което **всеки човек, независимо от произхода или статуса си, може да се развива**.

3

Европейски реалности

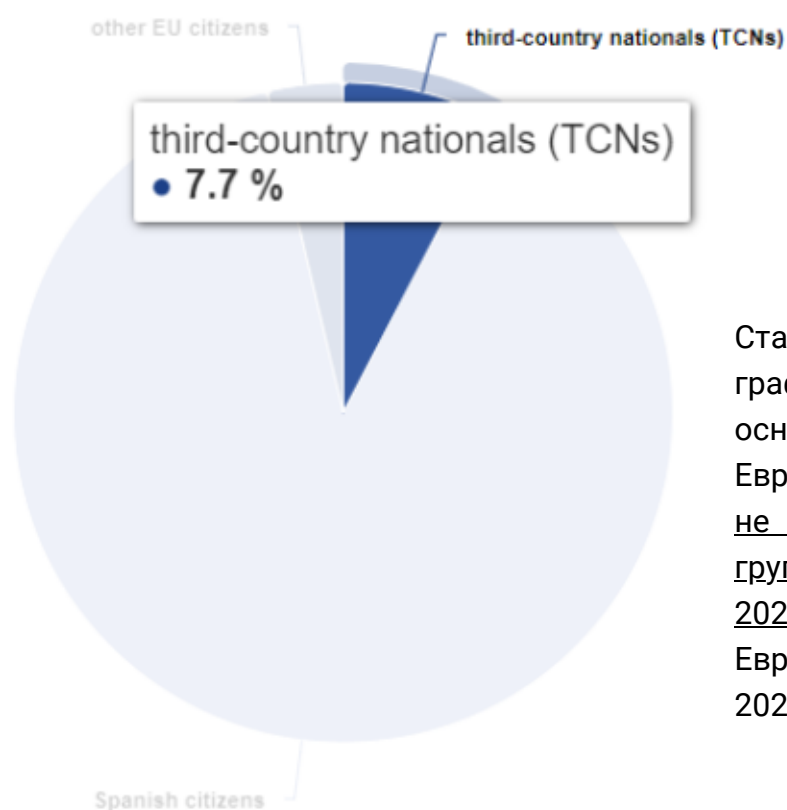
В следващата глава ще разгледаме по-подробно специфичните предизвикателства, пред които са изправени жените мигранти и бежанци, особено в контекста на шест европейски държави: Нидерландия, България, Ирландия, Полша, Испания и Турция. Тези държави представляват различни европейски реалности, всяка от които има **свой уникален социален, икономически и политически пейзаж**. Чрез сравнителен анализ ще изследваме **пресичащите се фактори, които допринасят за уязвимостта на жените мигранти и бежанци в тези контексти**. Целта ни е да разкрием **многопластовите предизвикателства, пред които са изправени тези жени** - от разглеждането на правната рамка и политиките до разбирането на социално-културната динамика. Поставяйки техния опит в по-широкия европейски контекст, настоящият документ има за цел да даде представа за **системните бариери и неравенства, които възпрепятстват тяхната интеграция и овластяване**. В крайна сметка тази глава има за цел да осигури цялостно разбиране на сложността на преживяванията на жените мигранти и бежанци в Европа, като по този начин положи основата за информирани и целенасочени интервенции в рамките на инициативата на проекта "**Just her!**"

3.1 Испания

Демографска статистика

През първата половина на 2022 г. постоянното население на Испания възлиза на 47 615 034 жители. Увеличението се дължи на **положителната нетна миграция от 258 547 души**, според данни на Испанския национален статистически институт на испански език: Instituto Nacional de Estadísticas, или накратко INE (INE, n.d.).

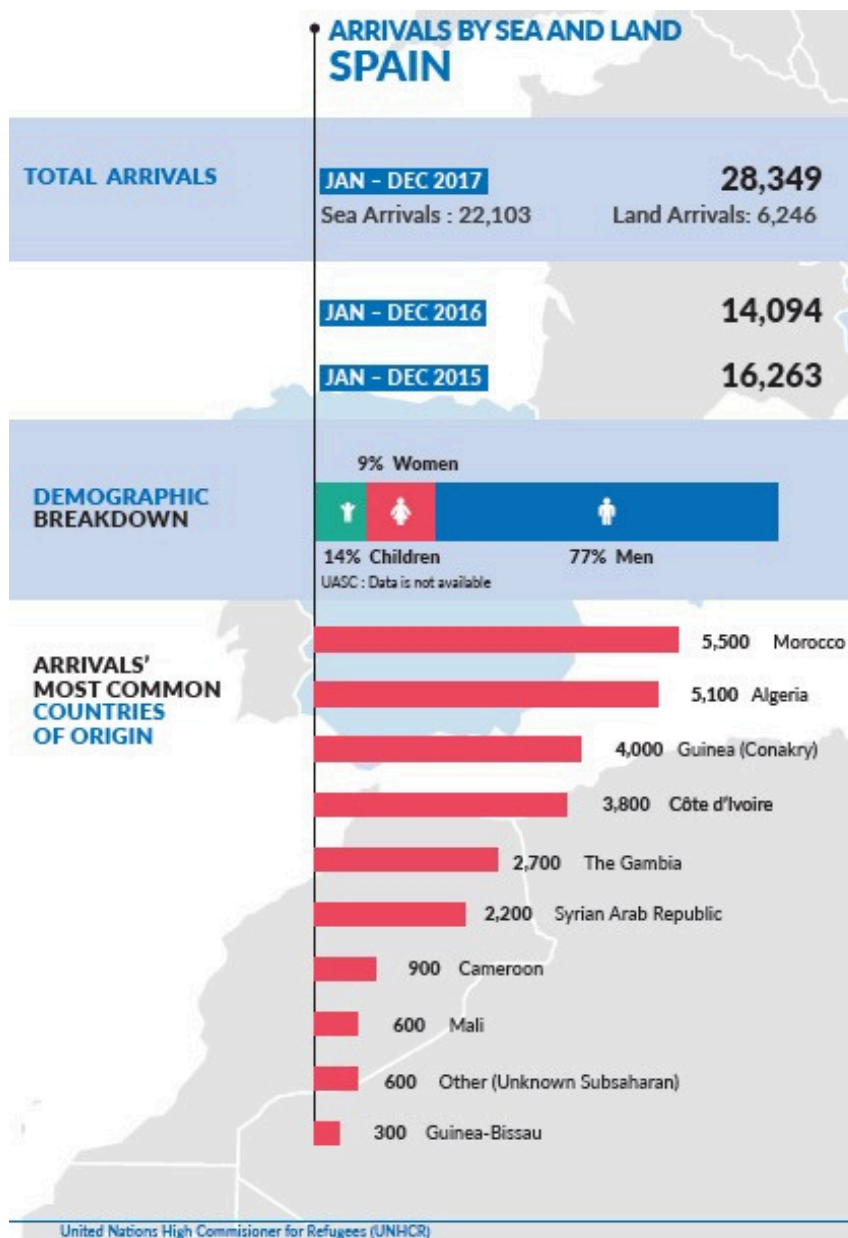
Според статистическите данни на Евростат за миграцията и мигрантите към 1 януари 2022 г. в Испания са живеели около **3 664 000 граждани на трети страни (ГТС), което представлява 7,7 % от населението**, и още 1 741 100 граждани на ЕС (3,7 %). Освен това INE отбелязва, че най-големите групи сред **гражданите на трети страни са мигрантите от Мароко, Колумбия и Китай**, като броят на мигрантите от Венецуела също се увеличава.

Статистическите данни в графиката по-горе се основават на доклада на Евростат "Население, което не е гражданин на ЕС, по групи гражданство", 1 януари 2022 г. Актуализация от Евростат се очаква през март 2024 г.

Фигура 1. Население на Евростат от чуждестранни граждани по групи гражданство, 1 януари 2022 г.

- Причините за напускане на страната на произход често са комплексни.
- Например най-често посочваните неикономически причини са война/конфликт (18 % от анкетираните) и семейни спорове (17 %), които често се припокриват с проблеми като етническа дискриминация, принудителен брак или домашно насилие. Интересно е, че жените са по-склонни да посочват причини за напускане, които не са изключително икономически. Сирийските респонденти например са посочили сексуалното насилие и насилието, основано на пола, като често срещани причини за напускане (2 %) [ВКБООН, 2019].

Фигура 3. Пристигащи бежанци и мигранти в Испания (януари-декември 2017 г.) - ВКБООН, 2017 г.

Заетост, равнище на безработица и равнище на непълна заетост

Положението с трудовата заетост на жените мигранти и бежанци в Испания е сложно. Въпреки че не разполагаме с точни статистически данни конкретно за жените, важно е да се разгледа по-широкият контекст:

- **Заетост:** Много жени мигранти работят в сектори като домашните услуги, селското стопанство и хотелиерството.
- **Безработица:** Жените мигранти са изправени пред по-високи нива на безработица поради езикови бариери, непризнаване на квалификацията и дискриминация.
- **Непълна заетост:** Някои жени мигранти са непълноценно заети, което означава, че уменията им не се използват пълноценно или че работят непълно работно време.

Видове индустрии или сектори, в които работят жени мигранти и бежанци в Испания

Жените мигранти и бежанци в Испания често работят в следните сектори:

- **работа в домакинството:** като болногледачи, чистачи или бавачки.
- **Селско стопанство:** сезонна селскостопанска работа
- **Хотелиерство и туризъм:** работни места в хотели, ресторанти и свързани с туризма услуги

Достъп до услуги за подкрепа

Услугите за подкрепа, които са на разположение на жените мигранти и бежанци в Испания, са:

- **Правна помощ за лица, търсещи убежище:** *Международни агенции, адвокатски колегии и неправителствени организации* предлагат правна помощ при подаване на молби за убежище и им помагат да разберат правата си. **Жилищни и социални услуги:** *Социалните служби* предоставят помощ за достъп до ресурси, като например безопасно жилище и основни средства (храна и дрехи).
- **Здравеопазване и медицинска помощ:** *Неправителствените организации и обществените здравни центрове* работят съвместно, за да осигурят на мигрантите и бежанците достъп до медицински грижи, включително превантивни грижи и психологическа подкрепа.
- **Подкрепа за образование и заетост:** *Централните и регионалните администрации работят съвместно с неправителствени организации по инициативи, насочени към предлагане на езикови курсове и професионално обучение, премахване на езиковите бариери и подобряване на пригодността за заетост и социална интеграция.*
- **Правна помощ:** *Неправителствените организации* помагат за предоставянето на правна помощ в областта на събирането на семейството, трудовите права и статута на пребиваване.

- **Правна помощ за жертви на насилие, основано на пола:** *Правителствената делегация за борба с насилието, основано на пола*, предлага политиката на правителството срещу различните форми на насилие срещу жени и насърчава, координира и консултира всички мерки, предприети в тази област. В тази рамка на разположение на пострадалите от насилие, основано на пола, е специализирана правна помощ, която помага да се потърси правосъдие и защита, дори ако при подаване на сигнал за насилие, основано на пола, се разкрие незаконното положение на чужденката (*Delegación del Gobierno para la Violencia de Género, n.d.*).

Специфични за пола бариери

Жените мигранти и бежанци в Испания се сблъскват с особени предизвикателства, тъй като те са едновременно жени и мигранти. Сред тях са по-високият процент на безработица, особено сред жените с малки деца, и неравенството в образованието и заетостта.

Възприемане на интеграцията/етническа принадлежност и религия

Жените мигранти и бежанци в Испания възприемат по различен начин степента си на интеграция в местната общност. Някои се чувстват добре дошли и свързани, докато други се борят с културните различия и социалната изолация.

Според официална оценка на Центъра за социологически изследвания (CIS) около 2,8 % от населението на Испания изповядва религия, различна от католическата. Правителствено проучване, проведено от министерствата на правосъдието, вътрешните работи и труда, установи, че през 2010 г. мюсюлманската имигрантска общност в Испания е особено толерантна, западно ориентирана и либерална. Техните възгледи до голяма степен съвпадат с тези на испанските граждани. Особено жените мюсюлманки се чувстват като у дома си в Испания. Последните проучвания обаче показват, че възгледите са се променили. Неотдавнашно проучване на испанското министерство на равенството показва, че мнозинството от испанците имат отрицателна представа за хората, принадлежащи към расови или етнически малцинства, особено за ромите и хората от африкански произход. За да се илюстрира това, според проучването респондентите, принадлежащи към чернокожо или етническо малцинство, заявяват, че са били дискриминирани при търсене на жилище. Стереотипите и външният вид са играли важна роля в дискриминационното поведение (*Ministerio de Igualdad, 2020*).

Наличие на политики или правни рамки

Испания има политики, които отчитат нуждите и правата на мигрантите и бежанците. Те включват разпоредби, свързани с участието в пазара на труда, събирането на семейства и международната закрила.

Ръководството "Как да подходим към интеграцията на жените мигранти за публичната администрация", публикувано от Instituto de la Mujer (Министерството на равенството), разглежда интеграцията на жените мигранти като политически приоритет.

Източници на подкрепа

Системата за прием на лица с международна и временна закрила, която се ръководи от Генерална дирекция "Управление на системата за прием на лица с международна и временна закрила", работи съвместно с Генерална поддирекция "Програми за международна закрила" и Генерална поддирекция "Центрове на системата за прием". В рамките на тази система имигрантите без документи имат право на основни социални услуги и обезщетения, предназначени за цялото население, независимо от социалните или демографските фактори. Тези услуги представляват първото ниво на подкрепа и са бързо достъпни, за да отговорят на незабавни искания или нужди. Те се предоставят от общините и регионалните администрации, особено в случай на извънредни социални ситуации. Основните социални услуги и обезщетения включват основни социални грижи, жилищно подпомагане, услуги за столово хранене, съоръжения за непълнолетни лица под 18-годишна възраст и спешна социална помощ. За хората, които са в нередовна ситуация, регистрацията в общината (с различни изисквания) позволява достъп до основни услуги като здравеопазване и образование [(Inclusión Social, n.d.); (Newtral, 2019)].

Понастоящем упълномощените организации, които предоставят услуги в рамките на Системата за приемане на лица с международна и временна закрила, са:

<https://www2.cruzroja.es/>

<https://www.cear.es/>

<https://www.accem.es/>

<https://www.cepaim.org/>

<https://www.mpdI.org/>

<https://diaconia.es/>

<https://acoge.org/>

Наред с други ...

Интеграцията на мигрантите като цяло е политически приоритет в Испания, но е ясно, че жените срещат повече трудности от мъжете, така че в Испания има голямо разнообразие от ресурси, които подчертават значението на интеграцията на жените мигранти.

3.2 Турция

Демографска статистика

Размер и състав на населението на жените мигранти и бежанци в Турция.

По данни на Дирекцията за управление на имиграцията към 15 февруари 2024 г. в Турция живеят **1 511 935 жени** със статут на временна закрила.

В резултат на изострянето на хуманитарната криза в Сирия и проблемите в други страни, движението се насочи към граничните райони. Турция е една от страните, които приемат **най-голям брой бежанци в света. 90% от мигрантите в Турция са сирийци**, а останалите идват от Афганистан, Украйна, Ирак, Руската федерация, Иран, Пакистан и Палестина.

По данни на Дирекция "Управление на имиграцията" от 15 февруари 2024 г. възрастовото разпределение на сирийските чужденци със статут на временна закрила в страната е следното:

На възраст от 0 до 18 години: 1,538,637

На възраст 19-59 години: 1,512,406

На възраст 60-89 години: 114 536

90 години и повече: 1,842

Ресурси

Министерство на вътрешните работи на Република Турция, Председателство на управлението на миграцията

<https://en.goc.gov.tr/>

След гражданската война, започнала в Сирия през 2011 г., започна принудителна и масова миграция към съседна Турция и броят на мигрантите бързо нарасна. Този процес, който първоначално се разглеждаше като временно постоянно състояние, постепенно се превърна в постоянно преходно състояние. Сирийците, които са потърсили убежище в Турция, са обозначавани с термини като мигрант, търсещ убежище, бежанец и чужденец. Правилният правен статут на тази терминология обаче е "лица под временна закрила".

Правният статут на 90 % от тях е временна закрила: тези, които са били принудени да напуснат страната си, които не могат да се върнат в страната, която са напуснали, които са пристигнали на турските граници масово или индивидуално през този период на масов приток или са пресекли границите, за да намерят спешна и временна закрила.

Заетост, равнище на безработица и равнище на непълна заетост

Известно е, че наемането на работа на чужденци, достъпът им до здравни услуги и използването на образованието, здравната система, социалните услуги и пазара на труда улесняват процеса на социална адаптация. Съгласно Международния закон за труда № 6735 чуждестранните граждани в Турция могат да навлязат в света на бизнеса, като получат разрешение за работа в незабранени професии.

- • • Чуждестранните граждани, които имат достъп до пазара на труда, със сигурност разполагат с достатъчно финансови средства, за да се издържат. В допълнение към финансовите средства, възможността за чуждестранните работници да изградят живот извън собствената си общност ускорява процеса на приспособяване.

- • • Някои работодатели предпочитат да наемат лица, търсеци убежище, бежанци или лица със статут на временна закрила, нерегистрирани и без разрешение за работа. Работодателите, които избират да наемат нерегистрирани чужденци, не поемат основни задължения като социални осигуровки и данъци.

Само около 7 % от жените с временна закрила в Турция участват на пазара на труда, като повечето от тях работят неофициално на нискоквалифицирани и нископлатени работни места.

Видове индустрии или сектори, в които са заети жени мигранти и бежанци.

Повечето жени мигранти в Турция работят в сферата на домашните услуги, селското стопанство и занаятчийското производство, грижат се за деца или възрастни хора или работят в различни сектори на услугите и в текстилната промишленост. Освен това жените мигранти са заети в производствения сектор, особено в текстилната промишленост, както и в кооперативи, управлявани от жени мигранти. Данните на турско Министерство на семейството, труда и социалните въпроси показват, че 41,5 % от чужденците, получили разрешение за работа, са жени, а 58,5 % са мъже.

Достъп до услуги за подкрепа

В Турция те имат достъп до най-основните права и нужди съгласно член 26 от Регламента за временна закрила:

- Здравни услуги,
- Възможности за образование и обучение
- Достъп до пазара на труда
- Социална подкрепа и услуги
- Превод и психосоциална подкрепа
- Социално-икономическа подкрепа
- Осигуряване на езикови курсове
- Предоставяне на услуги за кариерно и трудово консултиране
- Осигуряване на основни умения за пазара на труда
- Домашно производство за жени (храна, занаяти и др.)
- Подкрепа за стартиране на бизнес
- Женски кооперативи и социални предприятия
- Училищни транспортни услуги
- Обучение за пригодност за заетост
- Наставничество

- Предлагат се необходимите имунизации (ваксини) като част от профилактичните здравни грижи за деца и други подобни услуги.
- Те имат достъп до първична и спешна медицинска помощ, както и до лечение и лекарства, предоставяни от организации, свързани с Министерството на здравеопазването, без да заплащат за тях.

Специфични за пола пречки

Поради социално-културните структури неравенството между половете се проявява в образованието, здравеопазването, заетостта и други области. Например поради културни и традиционни практики от миналото много семейства смятат, че детските бракове са единственият начин да осигурят бъдеще на дъщерите си. Детските бракове и ранните бракове са някои от причините за уязвимостта на мигрантите под 18-годишна възраст. Жените мигранти се считат за уязвими поради ограничените възможности за заетост и липсата на езикови умения.

Източник

Министерство на вътрешните работи на Република Турция, Председателство на управлението на миграцията
<https://en.goc.gov.tr/>

Възприемане на интеграцията

Тъй като повечето жени мигранти и бежанци не говорят езика на страната (турски), степента на интеграция е бавна и много ниска. Друга причина е желанието им да продължат да живеят в собствената си култура, което затруднява интеграцията в местната общност. Жените мигранти и бежанци казват, че се опитват да научат турски език, за да се интегрират в ежедневието, и че насърчават децата си да го правят, но тъй като нивото им на образование е ниско, те срещат трудности при изучаването на езика.

Етническа принадлежност и религия

Хората с различен етнически произход живеят заедно в Турция от дълго време. По тази причина жените мигранти и бежанци могат да продължат да вярват и да водят религиозен живот в Турция. Повечето от тях изповядват същата религия като хората в Турция, а също така имат и сходна култура.

• • • **Налице са политики или правни рамки**

• • • Мигрантите и бежанците имат право на достъп до образование и възможности за обучение, възможности за работа и медицинска и психологическа помощ. Според турското законодателство те са задължени да се регистрират в провинциалната дирекция за управление на миграцията.

• • • На жените мигранти и бежанци се предлагат следните услуги:

- Образователни дейности и консултации, здравни и репродуктивни консултации,
- Правни консултации и подкрепа,
- Психологическо и психиатрично консултиране и подкрепа,
- Психо-социално консултиране и подкрепа,
- Консултации относно достъпа до права и услуги за хора със специални нужди.
- Помощ от преводачи при медицински и правни процедури,
- Подкрепа при писане на петиции
- Социални дейности

Фондация "Развитие на човешките ресурси" (ФРЧР) работи за изграждане и укрепване на основаната на права система за приемане на бежанци. Социалните работници в седем провинции работят в тясно сътрудничество с местните власти, за да гарантират, че бежанците могат да упражняват правата си.

Доклади на Върховния комисар на ООН за бежанците

3.3 Полша

Демографска статистика

Нахлуването на Русия в Украйна се превърна в пробив за миграционната ситуация в Полша и допринесе значително за промяна на положението в страната. Общият брой на чуждестранните граждани, които официално и неофициално живеят в Полша, се оценява на около **3,5 до 4 милиона**, като значителна част от тях са заети в сивата зона (811,9 хил.) и надхвърля регистрирания брой на имигрантите, които официално живеят в Полша, който през септември 2023 г. е 803 750 души (Институт за икономически прогнози и анализи, 2023 г.). По-голямата част (61,5 %) от имигрантите са мъже. Трябва обаче да се **добави, че около 68% от украинските граждани, живеещи в Полша, са жени**. Делът на украинските имигранти сред всички имигранти, живеещи в Полша, е много висок - 60-75 %. Това обаче са неофициални данни (Warsaw Enterprise Institute, 2023 г.).

По данни на Социалноосигурителния институт в Полша броят на чужденците, регистрирани за пенсионно осигуряване и осигуряване за инвалидност в края на 2023 г., е 1 127 744. Най-голямата група от осигурените чужди граждани са украинци (759 400 - 67,3%), така че те съставляват преобладаващото мнозинство. На второ място са беларусите (129 400 - 11,4%). Тези две държави ясно се дистанцират от останалите.

След това имаме: Грузия (26 200 - 2,3 %), Индия (20 500 - 1,8 %), Молдова (14 900 - 1,3 %), Русия (12 400 - 1,1 %), Виетнам (9 800), Турция (9 800), Филипините (9 700), Узбекистан (6 900) и Непал (6 600). Най-многобройните представители на ЕС са румънците (6 000) и италианците (5 400). Колумбийците от Южна Америка са начело (5 200).

По данни на имиграционната служба най-голямата възрастова група имигранти в Полша са хората на възраст от 20 до 39 години (53,3 %), следвани от хората на възраст от 40 до 59 години (31,1 %), т.е. хората в трудоспособна възраст. По правило по-голямата част от имигрантите, които **живеят законно в Полша, имат разрешение за временно пребиваване** (603 649 души през 2023 г., в сравнение с 111 878 души с разрешение за постоянно пребиваване). Често в **Полша постоянно пребивават хора от страни, които са географски и културно близки до Полша (Беларус, Украйна)**, и много по-рядко, например, имигранти от Азия (Индия, Бангладеш).

Заетост, равнище на безработица и равнище на непълна заетост

Нивото на безработица в Полша е ниско през последните години: по данни на Министерството на семейството и социалната политика безработните са по-малко от 5% от населението.

- През юли 2022 г. 7,1 % от новорегистрираните безработни са били чужденци, което е значително повече, отколкото през 2021 г. (когато чужденците са съставлявали едва 0,4 % от безработните).

- Причината за увеличаването на броя на безработните чужденци е големият приток на бежанци от Украйна след руската инвазия. Огромното мнозинство от новопристигналите украинци в Полша обаче намират работа без проблеми - тяхната заетост дори запълва празнините на полския пазар на труда.

По данни на ОИСП в края на 2023 г. безработицата сред мигрантите в Полша ще бъде 5,7%. Изчислено е, че около 1/3 от чужденците в трудоспособна възраст са регистрирани в социалноосигурителния институт. Както вече беше споменато, към това се прибавя приблизителният брой на заетите в сивата зона* (811,9 хил.) и надхвърля регистрираната цифра на имигрантите, официално живеещи в Полша, която е 803 750 души през септември 2023 г. (Институт за икономически прогнози и анализи, 2023 г.). Като цяло това би означавало, че около 66% от чужденците, живеещи в Полша, работят официално и неофициално в страната. По данни на Централната статистическа служба делът на чужденците в общата работна сила е 6,5 %. Статистиката не включва лицата, които работят нелегално.

Видове индустрии или сектори, в които са заети жени мигранти и бежанци

Осигурените жени с чуждо гражданство в Полша работят най-често в следните сектори:

20,6% от чужденците са регистрирани в "административни и спомагателни дейности", но тяхната секторна принадлежност не е ясна, тъй като този сектор включва и договори с агенции за временна заетост, работещи за различни клиенти - и това вероятно се отнася за по-голямата част от чужденците, регистрирани в този сектор. Заслужава да се отбележи, че тук са включени и услуги, свързани с почистване и поддържане на зелени площи:

- промишлена обработка - 16,1%
- транспорт - 14,3%
- строителство - 12%
- търговия и ремонт на превозни средства - 8,4%
- настаняване и кетъринг - 6%

В същото време трябва да се подчертае, че има значителни разлики между чужденците от различните страни на произход, например най-голям процент от индийските граждани работят в ИТ сектора, в Украйна, Грузия и Молдова - в промишлената преработка, а в Беларус - в транспорта и складирането.

Достъп до услуги за подкрепа

В светлината на бежанската криза бяха въведени различни решения в подкрепа на бежанците.

- • •
- • •
- • •
- • •
- • •
- • •
- • •
- • •

От друга страна, емиграцията на украинските мъже и притокът на рекорден брой жени бежанци (главно майки с деца и членове на семейството, които съставляват 55 % от предвоенните имигранти и 78 % от бежанците) доведоха до увеличаване на заетостта на жените в някои сектори, където преобладава мъжката заетост. Например в автомобилната индустрия те вече представляват над 36,5 % от работната сила, тъй като автоматизацията улеснява предприятията да създават работни места за жени.

Жените бежанки от Украйна сравнително често имат стабилна работа, ако нямат семейство в Полша или останат в Полша без деца. Отглеждането на деца в Полша е свързано с по-голям риск от безработица, особено за жените с повече от едно дете. При имигрантите от предвоенния период влиянието на семейството върху професионалната активност е явно по-слабо.

Възприемане на интеграцията

Степента на интеграция в местната общност зависи от страната на произход и същевременно от фактори като етническа принадлежност и религия.

Имигрантите от Украйна и Беларус и тези от Азия, Африка и други континенти се характеризират с различни стратегии за адаптация. При украинците и беларусите тя често е с асимилационен характер и се основава предимно на културната близост, която позволява сравнително бързо и без особени проблеми да се придобият достатъчно езикови умения за свободно функциониране в полското общество.

Един от най-важните ефекти от тези взаимодействия е високият процент смесени бракове между полски граждани (предимно мъже) и украинци (предимно жени). Друг ефект са доста интензивните контакти с поляци извън работното място. Що се отнася до представителите на други държави, те обикновено избират стратегии за запазване на културните различия, наред с другото, поради значителните културни различия и трудностите в общуването, породени от езиковите бариери. Взаимодействията им с полското общество често се ограничават до работната среда и рядко включват частната сфера.

Езикови бариери

Чуждестранните граждани в задължителна училищна възраст, които не говорят полски език или не го говорят достатъчно добре, за да се възползват от образованието, имат право на допълнително безплатно езиково обучение под формата на допълнителни уроци по полски език. Допълнителните уроци по полски език се организират от общината или областта. Ползването на допълнителни уроци по полски език от чужди граждани не е ограничено във времето.

- • • Учениците, които са чужди граждани, също имат право на помощ от лице, което говори езика на страната им на произход и което е наето от директора на училището като помощник на учителя за максимум 12 месеца.

- • • За пълнолетните чужденци няма систематични решения. Учебни материали за изучаване на полски език са достъпни онлайн на множество уебсайтове, а неправителствени и други организации предлагат безплатни курсове по полски език за възрастни.

Етническа принадлежност и религия

Позитивните нагласи към мигрантите и бежанците в Полша намаляват, което може да има пряко въздействие върху преживяванията им по време на престоя. Въпреки че етническата принадлежност и религията играят важна роля за това, те не са единствените причини за тази ситуация. Оказва се, че мнението на поляците за мигрантите е пряк резултат от политическите им предпочитания, но също така и от това, което виждат по телевизията и откъде получават информация. През последните години ситуацията се изостря от влиянието на полското дясно правителство и неговата неприязън към миграционната политика.

Източници на подкрепа

В условията на бежанската криза полското общество като цяло показва голяма подкрепа. Самите граждани решиха да събират дарения или да осигурят настаняване на бежанци. През първите три месеца на войната в Украйна 70 % от поляците заявиха, че ще участват в подпомагането на бежанците. Полският икономически институт изчислява, че стойността на частните разходи за тази цел само през този период може да е достигнала 10 млрд. злоти, т.е. повече от два пъти повече от частните разходи за всички благотворителни цели през цялата 2021 г. Местните власти често координират подкрепата за бежанците от Украйна, като наред с другото предлагат безплатен обществен транспорт и психологическа помощ.

Понастоящем мигрантите и бежанците могат да разчитат на различни източници на подкрепа, включително финансирани от държавата програми, НПО, общностни центрове и мрежи за подкрепа на мигранти.

3.4 Ирландия

Демографска статистика

През последните няколко десетилетия броят на жените мигранти и бежанци в Република Ирландия непрекъснато нараства поради имиграцията от различни страни. По данни на Централната статистическа служба на Ирландия (CSO) **през годината, приключваща през април 2021 г., в Ирландия са живели приблизително 665 500 неирландски граждани, което е приблизително 13,3 % от общото население.** Тази цифра обаче включва както мъже, така и жени, и конкретна разбивка по пол не е лесно достъпна.

Жените мигранти и бежанци в Ирландия идват от различни страни, включително от ЕС и извън него, и може да са мигрирали по **различни причини, например за работа, събиране със семейството, обучение или търсене на убежище.** Съставът на жените мигранти и бежанци в Ирландия отразява глобалните миграционни модели, като значителна част от населението е от страни като Полша, Обединеното кралство, Литва, Румъния, Нигерия, Бразилия и Китай, и това са само някои от тях.

Ирландия разполага със система за обработване на молби за убежище и предоставяне на закрила на бежанци. Жените и момичетата съставляват значителна част от търсещите убежище и бежанците в Ирландия. Те могат да се сблъскат с особени предизвикателства, свързани с насилие, основано на пола, дискриминация и достъп до здравеопазване и образование.

Заетост, равнище на безработица и равнище на непълна заетост

Table 3.1 Usually resident one year immigrants aged 15 years and over, economic status by nationality, 2016

	Number of Immigrants	At work	Unemployed (incl looking for first regular job)	Students	Looking after home/family	Others (incl retired)
Irish	24,768	15,227	3,799	2,584	1,198	1,960
Non-Irish	47,651	25,866	6,269	10,472	2,780	2,264
<i>of which</i>						
UK	4,917	2,814	662	305	356	780
Brazilian	4,499	1,423	593	2,370	86	27
Polish	3,427	2,579	436	141	202	69
Spanish	2,637	1,646	295	572	106	18
Romanian	2,534	1,875	363	69	174	53
French	2,412	1,408	136	774	65	29
Indian	2,185	1,043	306	539	252	45
Italian	2,097	1,479	234	313	47	24
German	1,386	869	41	335	53	88
Other non-Irish	21,557	10,730	3,203	5,054	1,439	1,131
Total	72,419	41,093	10,068	13,056	3,978	4,224

Фигура 5. Правен статут на имигрантите според Централната статистическа служба (ЦСС) на Ирландия (ЦСС, 2016 г.).

Броят на децата, родени от жени, позволява да се направи отделен анализ на равнището на участие в работната сила на жените, които са раждали, и на жените, които никога не са раждали. Коефициентът на участие в работната сила на жените, които никога не са раждали, достига своя връх от 92,1% на възраст 30-34 години, докато при жените в същата възрастова група, които са родили дете, той е значително по-нисък - 75,6%. В по-възрастната възрастова група от 35 до 39 години коефициентът на икономическа активност на жените, които никога не са имали дете, е 91,1 %, докато при жените, които са раждали, той е 76,5 %. Разликата в коефициентите на участие в работната сила се запазва за жените през цялата им 50-годишна възраст.

Видове индустрии или сектори, в които са заети жени мигранти и бежанци

Жените мигранти в Ирландия са заети в редица сектори, включително здравеопазване, хотелиерство, търговия на дребно, почистване, грижи за деца и хранителни услуги. Те работят и в сектори като образованието, администрацията и производството, което допринася за разнообразието на пазара на труда. През април 2016 г. Централната статистическа служба (CSO) преброява 82 346 нови имигранти, като 41 093 от тях са били заети. От тях почти 5 000 работят в сектора на настаняването и хранителните услуги, като 4 070 от тях не са ирландци. Следващият по големина сектор е информационният и комуникационният с 4300 заети, от които над 77% са неирландци.

В производството са заети 4 110 работници, 69,3% от които не са ирландци. Две трети от заетите в търговията на едро и дребно също не са ирландци. В секторите на здравеопазването, професионалните и научните услуги и финансовите услуги разпределението между ирландски и неирландски граждани е по-равномерно. В сектора на строителството, където работят 2323 нови имигранти, преобладават ирландските граждани - 66,6%.

Достъп до услуги за подкрепа

Жените мигранти и бежанци в Ирландия имат достъп до редица услуги за подкрепа, включително езикови курсове, професионално обучение и помощ при намиране на работа. Здравните служби предлагат грижи, съобразени с културните особености, а неправителствените организации предоставят правни съвети и подкрепа в имиграционните процеси. Освен това обществените организации предлагат програми за социална интеграция и практическа подкрепа за широк кръг от нужди.

Специфични за пола пречки

Неравенството между половете в общностите на мигрантите и бежанците в Ирландия се изразява в ограничен достъп на жените до образование, заетост и здравеопазване. Културните норми могат да ограничат тяхната самостоятелност и участие в процеса на вземане на решения. Освен това езиковите бариери и дискриминацията задълбочават тези неравенства и правят жените уязвими към социална изолация и икономическа зависимост.

Възприемане на интеграцията

Начинът, по който жените мигранти и бежанци възприемат интеграцията си в местната ирландска общност, може да зависи от множество фактори, включително личен опит, социално-икономически статус, културен произход и ниво на получената подкрепа. Някои се чувстват приети и посочват участието и подкрепата на общността. Други се сблъскват с бариери като езика и дискриминацията, които засягат чувството им за принадлежност. Като цяло възприятията варират в зависимост от индивидуалния опит и приемането от общността.

Езикови бариери

Мигрантите и жените, търсещи убежище в Ирландия, често се сблъскват с езикови бариери, които възпрепятстват интеграцията им. Ограничените познания по английски език затрудняват достъпа до услуги, намирането на работа и управлението на ежедневието. Това затруднява социалното общуване и засилва чувството за изолация, което се отразява на способността им да участват пълноценно в обществото.

През април 2016 г. повече от 470 500 души на възраст 15 и повече години говореха у дома си на език, различен от английски или ирландски, като 84% от тях заявиха, че владеят английски език на добро или много добро ниво. Равнището на безработица в тази група е 13,3 %. За сравнение, процентът на тези, чиито умения по английски език попадат в категорията "не добре" или "изобщо не", е 25,6 %. Общото национално равнище на безработица през 2016 г. е било 12,9 %.

Политическа или правна рамка

В Ирландия потребностите и правата на жените мигранти и бежанци се разглеждат чрез различни политики и правни рамки. Те включват антидискриминационни закони, закони за убежището и имиграцията, мерки за равенство между половете и инициативи за насърчаване на социалното включване и интеграцията. Освен това се предлагат услуги за подкрепа, като например езикови курсове, достъп до здравни грижи и съдействие за наемане на работа, за да се отговори на специфичните предизвикателства, пред които са изправени жените мигранти и бежанците. Ирландия е обвързана с Конвенцията за бежанците от 1951 г. и Протокола от 1967 г. В член 78 от Договора за функционирането на ЕС (ДФЕС) се предписват мерки за обща европейска система за убежище, за да се осигурят "общи стандарти и сътрудничество, за да се гарантира, че лицата, търсещи убежище, се третират еднакво в рамките на открита и справедлива система - независимо къде се намират".

- • • Лицата, търсеци убежище в Ирландия, имат право на някои форми на публично финансиране, но достъпът им до финансова подкрепа е ограничен в сравнение с останалите жители. Лицата, търсеци убежище, имат право на жилище и на малка седмична помощ, предоставяна от правителството. Тази надбавка е известна като надбавка за пряко предоставяне и покрива основните разходи за живот. Тя обаче е значително по-ниска от социалната помощ, получавана от ирландските граждани и другите жители. Лицата, търсеци убежище, имат право и на медицинско обслужване в рамките на държавната здравна система.

Източници на подкрепа

Ирландското правителство, неправителствени и обществени организации предлагат различни услуги за интеграция и подкрепа на жени мигранти и бежанци, за да им помогнат да се адаптират към живота в Ирландия, включително финансирани от правителството програми за интеграция и мрежи за подкрепа на мигранти. Те предлагат помощ за изучаване на езика, настаняване, правни съвети, достъп до здравеопазване, заетост, грижи за децата и културна интеграция. Освен това неформалните мрежи в рамките на мигрантските общности предлагат емоционална подкрепа и практическа помощ и насърчават чувството за принадлежност и солидарност.

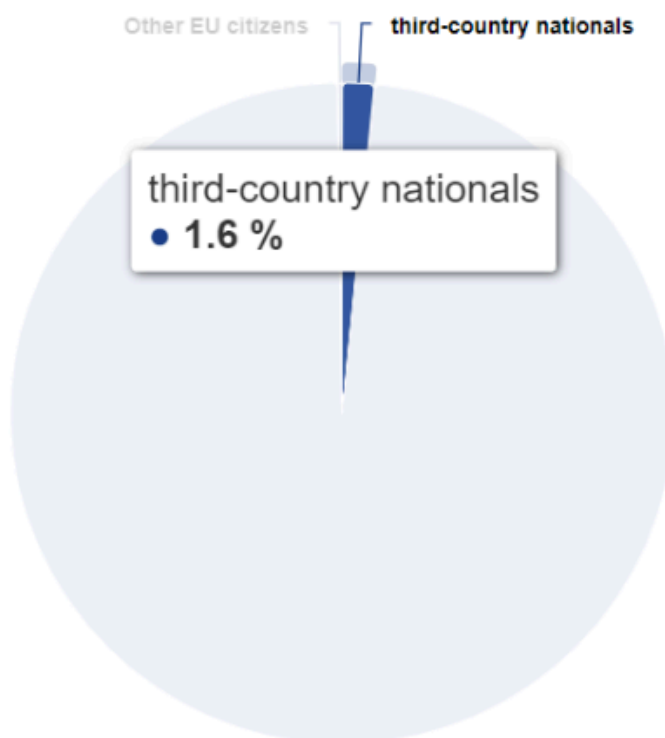
3.5. България

Демографска статистика

По данни на Националния статистически институт **постоянното население на България в края на 2022 г. ще бъде 6 447 710 души**. През същата година в България са пристигнали повече хора, отколкото са я напуснали. През 2022 г. броят на хората, които са променили местожителството си от чужбина в България, или потокът от имигранти (включително български граждани, които са се завърнали в страната, както и граждани на други държави, които са получили разрешение или статут на пребиваване в страната), е 40 619 души. **Относителният дял на мъжете е 55,5%, а на жените - 44,5%.**

Сред пристигналите да живеят в страната 14,0% са във възрастовата група 0-14 години, 75,5% са на възраст 15-64 години, а 10,5% от имигрантите са на възраст 65 и повече години. Най-голям е дялът на имигрантите от **Турция (23,1%), Германия (12,1%) и Сирия (9,0%)**. Механичният прираст, който през 2022 г. е положителен, оказва значително влияние върху броя и структурите на населението в страната. Коефициентът на нетна миграция за 2022 г. е +4,2%, или 27 444 души.

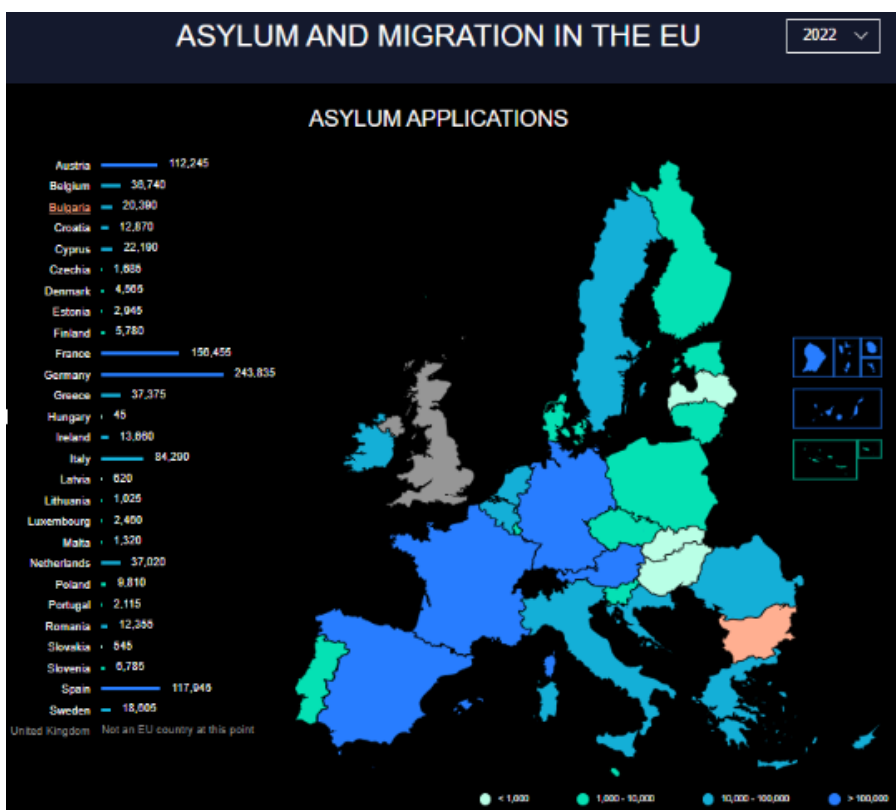
По данни на Евростат през 2022 г. в България са живели **106 646 граждани на държави извън ЕС**, 15 680 граждани на ЕС, 1 846 лица без гражданство* и 15 831 лица без гражданство. През 2022 г. най-много мигранти са пристигнали в България от **Русия (29 375), Турция (20 775) и Сирия (16 038)**.

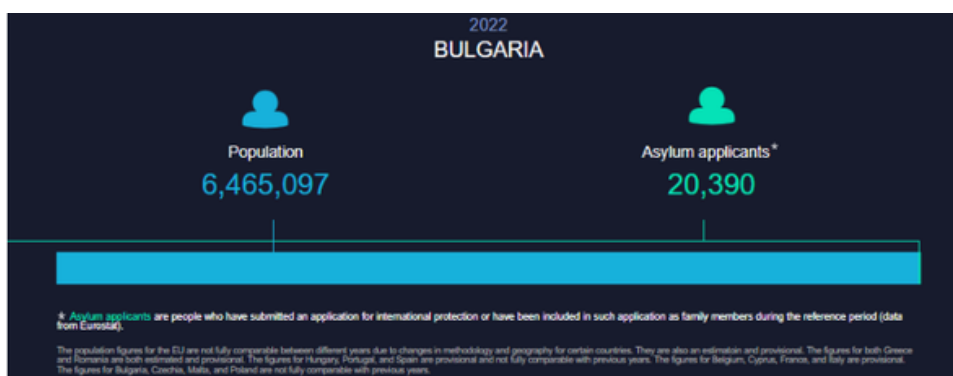
Статистическите данни в графиката се основават на доклада на Евростат "Население, което не е гражданин на ЕС, по групи гражданство", 1 януари 2022 г.

Фигура 6. Население на Евростат от чуждестранни граждани по групи гражданство, 1 януари 2022 г.

По данни на Евростат през 2022 г. в България броят на **лицата, потърсили убежище за първи път от държави извън ЕС, е бил 20 260 души**, което представлява **увеличение от 86% в сравнение с 2021 г.** (10 890 души) и рекорден брой от 2011 г. насам. /Фигура 7 и Фигура 8/

Фигура 7.

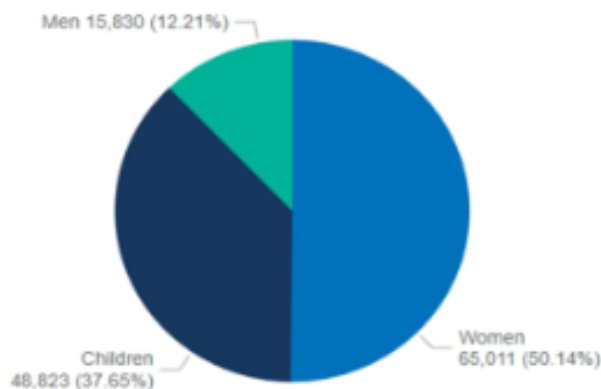

Фигура 8.

От началото на конфликта в Украйна България е приела повече от половин милион бежанци на своите граници и е предоставила временна закрила на около 127 000 украински бежанци, 92% от които са жени и деца.

127,104

Refugees from Ukraine registered for temporary protection
in Bulgaria
TP Age & Gender

92%

of refugees remaining in Bulgaria are women and children

Фигура 9. Доклад на ВКБООН за ситуацията с бежанците от
Украйна в България - 05 август, 2022 г

Към 5 август 2022 г. на **територията на** страната има между **85-86 000 украински бежанци**.

Към края на декември на територията на страната остават около 50 200 украински бежанци.

През първата половина на 2022 г. се наблюдава увеличение на броя на молбите за убежище, подадени от лица, които не са украинци. Държавната агенция за бежанците е получила 8840 молби за международна закрила, което представлява **увеличение от 288% в сравнение със същия период на 2021 г.**, когато 2277 лица са подали молби за международна закрила. Повечето от тях са с произход от Афганистан, Сирия и Северна Африка. Въз основа на данните за регистрацията на временна закрила на българското правителство, **повечето бежанци са жени и деца (съответно 50 и 36 %) [ВКБООН, 2022].**

Заетост, равнище на безработица и равнище на непълна заетост

- **Заетост:** Жените мигранти и бежанци често са заети на нискоквалифицирани позиции. Тези позиции често са тези, които се отказват от българските граждани. Позициите са предимно за фризьорки, шивачки, служители в заведения за бързо хранене, служители в кол центрове и дори работници във фабрики. Някои от работните места са временни позиции в хотели, ресторанти и услуги, свързани с туризма.

- **Безработица:** В страната жените мигранти и бежанци изпитват трудности при намирането и запазването на работа. Жените мигранти са изправени пред по-високи нива на безработица поради езикови бариери, непризнаване на квалификацията и дискриминация. Езиковата бариера намалява достъпа им до свободните позиции. Много компании в търговския и производствения сектор изискват легализирани документи за образование и опит.
- **Непълна заетост:** Поради непризнаване на квалификацията и опита или поради липса на легализирани документи жените мигранти и бежанци са наети на нискоквалифицирани длъжности, които не отговарят на техните умения и знания. Съществува и дискриминация по полов признак в секторите, в които те са наети.

Видове индустрии или сектори, в които са заети жени мигранти и бежанци в България

Жените мигранти и бежанци в България често са заети в секторите "Хотелиерство и ресторантьорство", "Преработваща промишленост", "Административни и обслужващи дейности" и "Търговия и продажби".

Достъп до услуги за подкрепа

Услугите за подкрепа, които са на разположение на мигрантите и бежанците в България, са:

- **Здравеопазване:** чужденците, които са в процедура по предоставяне на международна закрила, имат право на здравно осигуряване, достъпна медицинска помощ, безплатно лечение при условията и по реда за българските граждани.

Медицинските прегледи на лицата, търсещи международна закрила, се извършват в здравните кабинети на териториалните звена на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, където се извършват следните дейности: първоначални прегледи при регистрацията на лицата, търсещи закрила; постоянно медицинско наблюдение; оказване на първа медицинска помощ; контрол върху хигиенното състояние на лицата; текущ контрол върху спазването на хигиенните изисквания; изготвяне и поддържане на медицинска документация за всяко лице.

Социалните експерти към Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет подпомагат достъпа до здравни грижи на лицата, търсещи международна закрила, като: консултират лицата по здравни въпроси; осигуряват срещи с личните лекари; придружават лицата до болнични заведения; издават служебни бележки до Националната агенция за приходите за здравноосигурени лица и др.

- **Образование:** на лицата в училищна възраст, търсещи международна закрила, се осигурява безплатно образование в държавните и общинските училища на Република България при условията и по реда за българските граждани;

Центровете, общинските и регионалните администрации работят съвместно с НПО по инициативи, насочени към предлагане на езикови курсове и професионално обучение, премахване на езиковите бариери и подобряване на пригодността за заетост и социалната интеграция.

- **Заетост:** Съгласно чл. 29, ал. 3 (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 10.12.2016 г.) "Чужденецът има право на достъп до пазара на труда, включително да участва в програми и проекти, финансирани от държавния бюджет или по линия на международно или европейско финансиране, ако производството не е приключило в тримесечен срок от подаване на молбата му за международна закрила по независещи от него причини".
- **Други:** В резултат на конфликта в Украйна и Сирия все повече неправителствени организации в България, с подкрепата на държавните институции, създават и изпълняват програми за интеграция и цялостно социално подпомагане на бежанци и мигранти, някои от които специално за жени и деца, където се проучват техните специфични нужди и се предоставят ценни насоки за индивидуална подкрепа.

Специфични за пола пречки

Жените мигранти и бежанци в България се сблъскват с редица трудности, като например дискриминация по полов признак, патриархални социални норми, липса на свободно време поради големите семейства и често ниско ниво на образование.

Възприемане на интеграцията

Всички мигранти и бежанци се сблъскват с редица предизвикателства при влизането си в приемащата страна, но една конкретна социална група, тази на жените, е по-засегната от сложния процес на интеграция и поради различното културно разбиране не винаги е готова да приеме новата си среда.

Етническа принадлежност и религия

Религията и етническата принадлежност на жените мигранти и бежанци играят важна роля в процеса на тяхната интеграция, дори когато става дума за ежедневна социална среда.

Наличие на политики или правни рамки

В България има политики и правни разпоредби, насочени към нуждите и правата на мигрантите и бежанците. Националното законодателство в областта на социалното осигуряване, международното частно право, трудовото право и семейното право уреждат основните въпроси, с които се сблъскват мигрантите и бежанците.

- • •
- • •
- • •
- • •
- • •

Важно е да се отбележи, че в България всеки чужденец със статут на бежанец има правата и задълженията на български гражданин, с изключение на правото да гласува, да организира и членува в политически партии и да бъде военнослужещ в Българската армия.

- • •
- • •

Върховният комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН) играе важна роля в българските политики за бежанците и мигрантите, и по-специално за жените бежанци и мигранти. ВКБООН изпълнява програмата си в България пряко и на проектен принцип, като финансира дейности чрез неправителствени организации - Българския червен кръст, Българския хелзинкски комитет, Съвета на жените бежанки, Българския съвет за бежанците и мигрантите и Фондация "Център Надя".

Източници на подкрепа

Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, Националната агенция за социално подпомагане и неправителствените организации на територията на страната имат за цел да осигурят цялостна грижа за ефективна адаптация и интеграция на гражданите на трети страни. Социални грижи, подкрепа при настаняване, хранителни услуги, спешна социална и медицинска помощ са някои от услугите, които могат да се предоставят на мигранти, бежанци, временно пребиваващи и търсещи убежище.

Някои от структурите, които предоставят услуги на територията на България, са:

<https://m.redcross.bg/>

<https://www.bghelsinki.org/>

<https://bcm-bg.org/>

<https://caritas.bg/>

<https://crw-bg.org/>

<https://farbg.eu/bg>

<https://nmd.bg/members/tsentar-nadya/>

... и други.

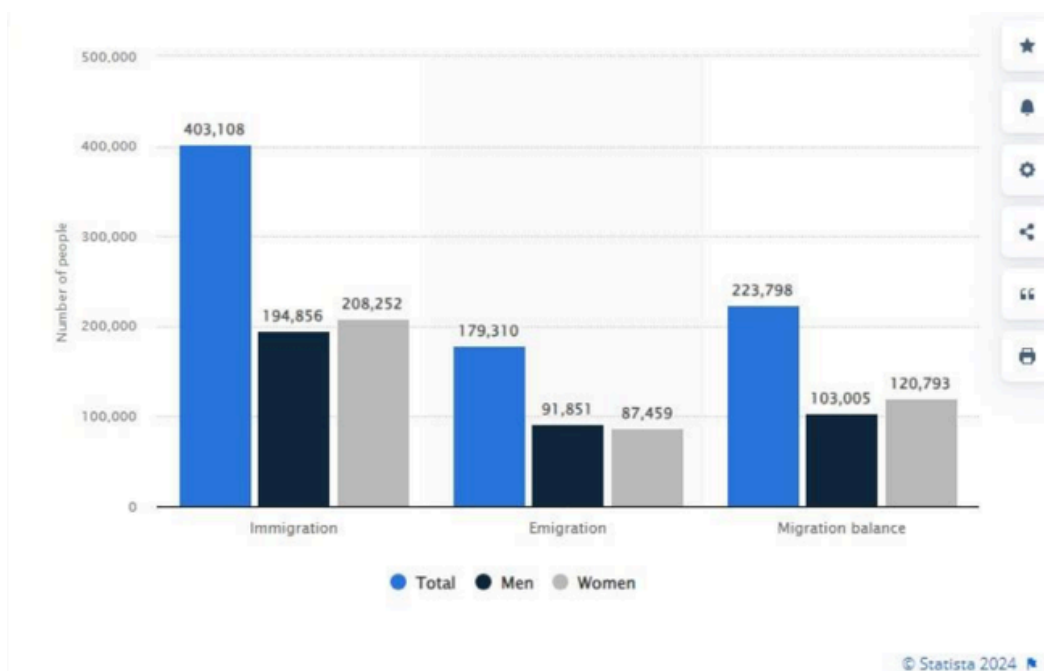
Като цяло в страната се наблюдават сериозни недостатъци по отношение на нуждите на жените и децата, независимо от страната им на произход - те продължават да са изложени на висок риск от експлоатация, ранни бракове и различни форми на насилие, основано на пола - всички те са обект на значително внимание от страна на държавните институции, НПО и международните организации.

3.6. Нидерландия

Демографска статистика

В края на януари 2024 г. населението на Нидерландия е **17 951 298 души**. Въпросите на миграцията са актуална тема в Нидерландия и в Европа като цяло. Докато мигрантите и бежанците са представяни като "проблем", малко внимание се обръща на това как те се борят с все по-рестриктивните закони и процедури на "Крепостта Европа". Различните начини, по които мигрантите и бежанците се опитват да подобрят положението си, също почти не се признават. Това важи с особена сила за жените мигранти. В дебата за интеграцията на етническите малцинства въпросът за **жените бежанки все още не се разглежда**. Проучванията показват, че те са тези, които се нуждаят от много по-голяма подкрепа от приемащото общество, отколкото мъжете от същия произход.

Според статистическите данни на Евростат за миграцията и мигрантите към **1 януари 2022 г. в Нидерландия са живели** около 574 000 граждани на трети страни (ГТС), което **представлява 3,3 % от населението**, и още 650 700 **граждани на ЕС (3,7 %)**. До края на 2022 г. в Нидерландия са пристигнали около 110 000 бежанци. Това са предимно хора, търсещи убежище поради конфликти в техните страни.

Фигура 10. Имиграция, емиграция и нетна миграция в Нидерландия през 2022 г., по пол

Публикувано от Statista Research Department, Юли 18, 2023

Броят на търсещите убежище достигна своя връх през 2015 г., когато войната в Сирия предизвика голям приток на бежанци. Впоследствие броят на членовете на семействата, които се присъединяват към тях, достигна върхна точка през последното тримесечие на 2016 г. и първите две тримесечия на 2017 г.

- • • Най-често срещаните националности сред търсещите убежище и членовете на семействата, които се присъединяват към тях в Нидерландия, са сирийци (45,0 %), турци (6,4 %), иракчани (5,5 %), йеменци (5,0 %), неизвестни (4,0 %) и еритрейци (3,9 %). Останалите 30,2 % са били от други националности.

- • • През януари 2024 г. в Нидерландия са пристигнали общо 3240 лица, търсещи убежище. Това е с 590 души по-малко, отколкото през предходния месец. Освен това са пристигнали 975 членове на семейства, което е с 35 по-малко, отколкото през декември 2023 г. През 2023 г. в страната са пристигнали общо 48 500 лица, търсещи убежище, и придружаващи ги членове на семейства. Групата на лицата, подали молба за убежище през януари 2024 г., се състои от 62,0 % възрастни мъже, **14,8 % възрастни жени и 23,2 % деца.**

Заетост, равнище на безработица и равнище на непълна заетост

Ново проучване, проведено в Амстердам, потвърждава, че **жените, които наскоро са получили право на пребиваване в Нидерландия, са по-малко склонни да работят, отколкото мъжете със същия статут.** През 2022 г. на лица, търсещи убежище, са издадени общо 29 635 разрешения за временно пребиваване. Това е с 4930 повече, отколкото през 2021 г., и с 15 590 повече, отколкото през 2020 г. Най-често срещаните националности, които са получили този вид разрешение за пребиваване през 2022 г., са сирийци (50,1 %) и турци (10,6 %).

Мъжете бежанци обикновено намират работа по-бързо от жените бежанци. Наблюдава се, че за период от три до пет години пребиваване в страната 33% от мъжете намират работа. За сравнение, само 15% от жените намират работа. Барьерите пред успеха включват: езикова разлика, различен професионален опит, недостатъчна подкрепа при търсене на работа, липса на възможности за обучение, липса на увереност при ориентиране на пазара на труда и несъществуващи мрежи.

Политики или правни рамки

В своята външна политика Министерството на външните работи се фокусира върху 4 теми, свързани с правата на жените и равенството между половете:

- Насърчаване на женското лидерство и участието на жените в политическия живот и други форми на вземане на решения.
- Укрепване на икономическото овластяване и насърчаване на по-добър икономически климат за жените.
- Предотвратяване и премахване на насилието срещу жени и момичета.
- Укрепване на ролята на жените в разрешаването на конфликти и изграждането на мира и защита на жените и момичетата в конфликтни ситуации.

Източници на подкрепа

- **Образование за деца бежанци:** Нидерландия подкрепя образователни програми за повече от 3,5 милиона деца на възраст между 5 и 17 години, които не могат да посещават училище. Тя помага за осигуряване на достъп до образователни институции. Районите на действие включват Йордания, Ливан, Ирак и Африканския рог. Основните партньори на Нидерландия са неправителствени организации, институции за знания и многостранни институции като ВКБООН, МОТ, УНИЦЕФ, МФК и Световната банка в рамките на партньорството PROSPECTS. В допълнение към началното образование фокусът е върху създаването на възможности на пазара на труда за младите хора, особено за момичетата.
- **Работа и доходи:** Холандия насърчава местните компании да наемат бежанци и предоставя целева подкрепа за стартиране на бизнес. Едно от решенията е програмата "Лотосово цвете" на организацията She Matters. Тя предоставя на новопристигналите жени знанията, уменията и емоционалната подкрепа, от които се нуждаят, за да навлязат на пазара на труда. Те подпомагат общностите в ефективното интегриране на новодошлите на пазара на труда, като намаляват финансовата тежест на безработицата и други свързани с нея разходи. Програмата настанява новодошлите жени на работни места, които отговарят на специфичните им умения, и в същото време преодолява недостига на умения в предприятията.
- **Прилагане на 3 начина на обучение за различни видове мигранти:**
 - Път В1: съсредоточаване върху изучаването на езици и извършването на платена или неплатена работа. В рамките на 3 години участниците трябва да научат говоримо и писмено нидерландски език на ниво В1. Те могат също така да участват в обществения живот, като извършват платена или неплатена работа.
 - Образователната пътека: Тази пътека е предназначена предимно за млади хора и им дава възможност да изучават нидерландски език на ниво В1 или по-високо. Пътеката включва и подготовка за по-нататъшно обучение на професионално, професионално или академично ниво.
 - Пътят към самостоятелна заетост: път за новопристигналите, за които нито първият, нито вторият път не са подходящи. Те изучават нидерландски език на по-ниско ниво (А1) и се подготвят за "основно участие" в нидерландското общество.

4

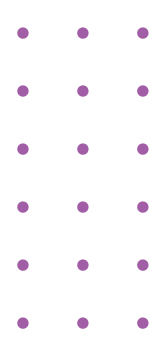
Образованието като инструмент за социално приобщаване

Образованието е едно от средствата за насърчаване на социалното приобщаване, особено за маргинализирани групи като жените мигранти и бежанци. Като преподаватели на възрастни, натоварени със задачата да предоставят езиково обучение на тези хора, е важно да възприемат многостранен подход, който да отговаря на техните специфични нужди и предизвикателства. В тази глава е направен преглед на това как преподавателите на възрастни могат да се възползват от инструменти, иновативни педагогически стратегии и рамки за сътрудничество, за да преодолеят бариерите при взаимодействието си с обучаеми мигранти и бежанци.

4.1 Оборудване на преподаватели на възрастни

Подход, чувствителен към пола

За да отговорят на различните нужди на учащите жени, от една страна, и на маргинализираните групи, от друга, преподавателите за възрастни трябва да възприемат чувствителен към пола подход към преподаването на езици. Признавайки различните социално-културни фактори, които влияят върху учебния опит, преподавателите могат да създадат приобщаваща среда, която да отговаря на специфичните нужди и предпочитания на всеки пол. Чрез включването на чувствителни към пола методи на преподаване преподавателите могат да намалят предразсъдъците, да насърчат равенството и да създадат безопасно и подкрепящо пространство, в което всички учащи могат да се развиват.

Межкултурна компетентност и иновативни педагогически стратегии

Межкултурната компетентност служи като водещ принцип за ефективна преподавателска практика. Преподавателите на възрастни, които са културно чувствителни, могат да създадат приобщаваща учебна среда, като признават и ценят културното многообразие. Тяхното разбиране на различните културни норми, стилове на общуване и светоглед им позволява да адаптират методите си на преподаване към нуждите на различните учащи. Освен това тази културна осведоменост насърчава положителните взаимоотношения с учащите, а оттам и доверието и взаимното уважение.

Педагогът, който притежава межкултурна компетентност, играе ключова роля в подготовката на учениците за предизвикателствата на глобализирания свят. Насърчавайки емпатията, толерантността и глобалната осведоменост, той дава възможност на учащите да се ангажират с различни гледни точки и да управляват межкултурните взаимодействия. В контекста на усвояването на езика, което надхвърля обикновеното владение на езика, културната осведоменост включва уроци, които учат на признателност към различните култури и идентичности. Тези уроци отиват отвъд граматическите правила и лексиката; те се отнасят до богатото разнообразие на човешкия опит, история и традиции.

Практиките на преподаване, съобразени с културните особености, играят централна роля в насърчаването на пълноценно взаимодействие между преподавателите и учащите се имигранти и бежанци. Комуникативните подходи насърчават автентичната употреба на езика и позволяват на учащите да се изразяват в реални условия. Освен това дейностите за учене, основани на задачи, предоставят възможности за сътрудничество, решаване на проблеми и културен обмен.

Освен това конструктивистките подходи към обучението, като например разказването на истории, потапят учащите в богати преживявания, които задълбочават разбирането им за езика и културата. Чрез разказите учащите създават емоционални връзки, изследват културните нюанси и развиват чувство за общочовешки характер. Следователно културно чувствителните практики на преподаване не само подобряват усвояването на езика, но и възпитават глобални граждани, които ценят и празнуват разнообразието.

4.2 Сътрудничество и разнообразие на гледните точки

Интердисциплинарно проектно обучение

Интердисциплинарното проектно-базирано обучение предоставя динамична платформа, която е идеално пригодена за нуждите на преподавателите на възрастни, обучаващи жени бежанци и мигранти.

- • •
- • •
- • •
- • •
- • •
- • •
- • •

То предлага практически подход, който позволява на учащите да се ангажират активно с учебния материал, да си сътрудничат с колеги и да развиват практически умения, които са от съществено значение за справяне с реални сценарии. Работейки в различни екипи, учащите не само се запознават с различни гледни точки, но и се научават да оценяват богатството на културното разнообразие, което спомага за по-дълбокото разбиране на собствения им опит и този на другите. Освен това съвместният характер на проектното обучение насърчава учащите да използват колективните си сили за справяне със сложни предизвикателства и им вдъхва чувство за самостоятелност.

Програми за обучение и менторство между колеги

В допълнение към това програмите за обучение и наставничество между колеги предлагат възможности за взаимна подкрепа, споделяне на знания и личностно развитие, като насърчават чувството за общност и овластяване сред учащите. По същество проектно базираното обучение служи като катализатор за цялостно развитие. То предоставя на учащите се бежанци и мигранти уменията, увереността и устойчивостта, от които се нуждаят, за да успеят в новата си среда.

4.3 Преодоляване на предизвикателствата

Жените мигранти и бежанци са изправени пред многобройни пречки пред социалното приобщаване, като тези пречки включват езикови бариери, социално-икономически неравенства, културни предразсъдъци и ограничен достъп до ресурси и възможности. Подкрепящите мрежи и услуги играят решаваща роля за подобряване на социалното включване на маргинализираните жени, особено на жените мигранти и бежанци, които са изправени пред множество предизвикателства. Ето защо преподавателите за възрастни могат да създадат среда, която насърчава мрежите за подкрепа чрез приобщаващи методи на преподаване и среда за съвместно обучение, която улеснява взаимодействието, съпричастността и взаимната подкрепа между учащите се.

Взаимодействието между колеги и програмите за наставничество могат да насърчат обмена на знания и да предоставят важни ресурси и възможности. Следователно създаването на среда, която улеснява обмена между жени, намиращи се в сходна ситуация, може да доведе до промяна. Чрез такива взаимодействия новодошлите могат да получат насоки, подкрепа и връзки със съответните ресурси, което в крайна сметка засилва чувството за принадлежност и овластяване на общността.

В обобщение, образованието е мощен катализатор за социално приобщаване, особено за маргинализираните групи. Като предоставим на обучаващите възрастни основни инструменти, новаторски педагогически стратегии и рамки за сътрудничество, можем да създадем приобщаваща учебна среда, която дава възможност на обучаващите се да преодоляват предизвикателствата, да приемат многообразието и да имат положителен принос към обществото. Заедно можем да използваме трансформиращата сила на образованието, за да създадем един по-справедлив и приобщаващ свят за всички.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проектът "Успех, власт, равенство, убежище и знание: Just her!" е лъч на надежда и овластяване за жените мигранти и бежанци, изправени пред сложните предизвикателства на миграцията и историческото неравенство между половете.

Въз основа на проучванията, описани в този концептуален документ, проектът Just Her! Проектът има за цел да предостави на обучаващите възрастни необходимите инструменти и знания за преодоляване на пречките, пред които са изправени тези жени. Чрез персонализирани материали за обучение, иновативни методи на преподаване и съгласувани действия за подобряване на обхвата и участието в образованието за възрастни проектът се ангажира да насърчи среда, която благоприятства включването на жените мигранти и бежанци.

Като използва силата на разказването на истории и разработва персонализирани учебни ресурси за преподаватели на възрастни, "Just her!" има за цел да улесни усвояването на езика, което е тясно свързано с житейските истории на жените мигранти и бежанци и насърчава дълбокото чувство за идентичност и принадлежност. Чрез тези чувствителни към пола ресурси и културно компетентни подходи за преподаване преподавателите на възрастни получават възможност да създават приобщаваща учебна среда, която позволява на учащите да се ангажират с различни гледни точки и ефективно да се ориентират в межкултурните взаимодействия, което ги предпазва от социално изключване.

- • • Тези персонализирани учебни материали включват интердисциплинарно обучение, основано на проекти, и други конструктивистки подходи, включително гореспоменатата техника за разказване на истории. Тези методи предлагат на учащите мигранти и бежанци динамични платформи за активно участие в учебното съдържание, сътрудничество с връстници и развиване на практически умения, свързани със сценарии от реалния живот. Това потенциално ще създаде безценни ресурси и възможности за насърчаване на чувството за общност и овластяване сред жените в сходни ситуации.

В крайна сметка тази поредица от образователни материали трябва да послужи като мощен катализатор за социално приобщаване, особено за маргинализирани групи като жените имигранти и бежанци. Като снабдим преподавателите на възрастни с основни инструменти и насърчим рамката за сътрудничество, можем да създадем приобщаваща учебна среда, която дава възможност на учащите да преодоляват бариерите, да приемат многообразието и да имат положителен принос към обществото. Заедно, чрез трансформиращия потенциал на образованието, можем да работим за един по-справедлив и приобщаващ свят за всички.

ИЗТОЧНИЦИ

Американска психологическа асоциация. (n.d.). Intersectionality. APA Style. Взято от: <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/bias-free-language/intersectionality>

Chatto & Windus. (2019). Invisible Women: Exposing Data Bias in a World Designed for Men (Невидими данни в свят, създаден за мъже). Criado Perez, C.

Davis, A. Y. (2022). Корените на интерсекционалността (The roots of intersectionality). Encyclopædia Britannica. Взято от <https://www.britannica.com/story/what-is-intersectionality>

Дикомитис, Л. и Грийнфийлдс, М. (2022). Опитът на бежанците и мигрантите по време на пандемията COVID-19: междусекторен анализ от Обединеното кралство (Experiences of refugees and migrants during the COVID-19 pandemic: an intersectional analysis from the UK). BMC Public Health, 22(1), 163. <https://doi.org/10.1186/s12889-022-13866-7>

Европейска комисия. (n.d.). Полша: Полша: рекорден брой мигранти, които работят законно. Взято от https://migrant-integration.ec.europa.eu/news/poland-record-number-migrants-working-legally_en

Европейска миграционна мрежа [EMM]. (2021). Интеграция на жените мигранти в ЕС: Общ образец за проучване на EMM за 2021 г., версия 1, 11 юни 2021 г. Взято от https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-09/00_eu_common_template_integration_of_migrant_women_spain.pdf

Европейски парламент-Инфографики АСИЛУМ И МИГРАЦИЯ В ЕС България, 2022 г.
https://www.europarl.europa.eu/infographic/asylum-migration/index_en.html#filter=2022-bg

Forsal.pl. (n.d.). Cudzoziemcy w Polsce. W tym roku to nie Ukraińców przybyło najwięcej [Чужденци в Полша. Тази година повечето от пристигащите не бяха украинци].
Взето от: <https://forsal.pl/gospodarka/demografia/artykuly/9410129,cudzoziemcy-w-polsce-w-tym-roku-to-nie-ukraincow-przybylo-najwiecej.html#:~:text=Zak%C5%82ad%20Ubezpiecze%C5%84%20Spo%C5%82ecznych%20poinformowa%C5%82%2C%20%C5%BCe,wzrost%20o%206%2C1%20proc.>

Gazeta Prawna. (n.d.). Polska stała się eldorado dla cudzoziemców. 999 tysięcy obcokrajowców [Полша се превърна в елдорадо за чужденци. 999 хиляди чужденци].
Взето от: <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/9425830,polska-stala-sie-eldorado-dla-cudzoziemcow-999-tysiecy-obcokrajowcow.html>

Gazeta Prawna. (n.d.). Liczba imigrantów w Polsce to ok. 3,54 млн., z czego 60-75 proc. stanowią Ukraińcy [Броят на имигрантите в Полша е около 3,54 милиона, от които 60-75% са украинци]. Взето от:
<https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/9307688,liczba-imigrantow-w-polsce-to-ok-35-4-mln-z-czego-60-75-proc-stano.html>

Gazeta Prawna. (n.d.). Ukraińcy w Polsce to zwykle osoby młode lub w średnim wieku [Украинците в Полша обикновено са млади хора или хора на средна възраст]. Взето от: <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/9395524,ukraincy-w-polsce-to-zwykle-osoby-mlode-lub-w-srednim-wieku.html>

Социално приобщаване. (n.d.). Cómo funciona. Извлечено на 6 март 2024 г. от <https://www.inclusion.gob.es/web/migraciones/como-funciona>

Instituto Nacional de Estadística (INE). (n.d.). Estadísticas. Взето от: https://ine.es/dyngs/INEbase/en/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736177000&menu=ultiDatos&idp=1254735573002

Варшавски институт за предприемачество (2023 г.). Migracje: Migracji: nieizpolzwanata zasega wzmoznost na Polsha [Migrations: Poland's untapped opportunity for now]. Взето от: <https://wei.org.pl/wp-content/uploads/2023/09/Migracje-niewykorzystana-na-razie-szansa-Polski-raport.pdf>

Interia Biznes. (n.d.). Polska stała się eldorado dla cudzoziemców. 999 thousand obcokrajowców [Полша се превърна в елдорадо за чужденци. 999 хиляди чужденци].
Взето от: <https://biznes.interia.pl/gospodarka/news-rosnie-liczba-cudzoziemcow-legalnie-pracujacych-w-polsce-pad,nld,7197759#:~:text=%C5%9Arednia%20stopa%20bezrobocia%20w%20krajach,samy,m%20czasie%205%2C7%20proc.>

• • • Доклад за 2022 г. на Министерството на труда и социалната политика - За изпълнението на Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.) <https://www.mlsp.government.bg/uploads/68/demogr-foto/za-2022-g-za-izplnenie-na-aktualiziranata-natsionalna-strategiya.pdf>

• • • РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА РЕАГИРАНЕ НА БЕЖАНЦИТЕ- КРАЙНА ГЛАВА БЪЛГАРИЯ, 2022 г. <https://data.unhcr.org/en/documents/download/99791#:~:text=Вътре в%20рамката%20на%20и%20други%20лица%20в%20нужда>.

Rzeczpospolita. (n.d.). Badanie: Spada pozytywne nastawienie do migrantów i uchodźców. Decyduje telewizja [Study: Положителни нагласи

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. (n.d.). Infos 184. Взето от [https://orka.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/B154060C37557E78C1257DCB004C62C3/\\$file/Infos_184.pdf](https://orka.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/B154060C37557E78C1257DCB004C62C3/$file/Infos_184.pdf)

Агенцията на ООН за бежанците - ВКБООН. (2019 г., януари). Бежанци и мигранти, пристигащи в Испания [Доклад]. Профилиране, проведено в партньорство между CSIC и ВКБООН. Взето от <https://data.unhcr.org/en/documents/download/68532>

ВКБООН. 02 май 2018 г. Децата бежанци и мигранти в Европа: преглед за 2017 г. Взето от: <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/63435> . P.1.

ВКБООН. 16 февруари 2018 г. Пристигания на бежанци и мигранти в Европа през 2017 г. Взето от: <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/62023>. P.2

Върховен комисариат на ООН за бежанците. (n.d.). Доклади. Retrieved from Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği raporları.

Върховен комисариат на ООН за бежанците. (n.d.). Доклад за ситуацията с бежанците от Украйна в България - 05 август, 2022 г. <https://data.unhcr.org/en/documents/details/95092>

W Gospodarce. (n.d.). W 2024 Polskę czeka istny zalew imigrantów [Полша е изправена пред поток от имигранти през 2024 г.]. Взето от <https://wgospodarce.pl/informacje/136661-w-2024-polske-czeka-istny-zalew-imigrantow>

Ненационално население по групи гражданство на Евростат, 1 януари 2022 г. https://migrant-integration.ec.europa.eu/country-governance/governance-migrant-integration-bulgaria_en#:~:text=According%20to%20Eurostat%2C%20in%202022,unknown%20people%20living%20in%20Bulgaria.

• • • **Още връзки с полезна информация:**

- • • • ActionAid. (2019). Устойчивост на жените мигранти в Испания. Взето от <https://actionaid.org/stories/2019/migrant-womens-resilience-spain>
- • • • България - Информационен бюлетин за страната на ЕМН 2022 https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2023-08/EMN_Factsheets2022_BG_0.pdf
- Ситуации в Европа: данни и тенденции - пристигания и разселено население - декември 2022 г. <https://data.unhcr.org/en/documents/download/98768>
- Глобални тенденции в областта на принудителното разселване през 2022 г. <https://www.unhcr.org/global-trends-report-2022>
- Доклад за убежището за 2022 г.: резюме <https://euaa.europa.eu/publications/asylum-report-2022-executive-summary>
- Международна организация по миграция. (n.d.). Пол и миграция. Взето от <https://www.migrationdataportal.org/themes/gender-and-migration>
- Групата на Световната банка. (n.d.). Испания. Взето от <https://genderdata.worldbank.org/countries/spain/>

www.justherproject.eu
[@justherproject](https://twitter.com/justherproject)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ, 2024

**Co-funded by
the European Union**

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (ЕАСЕА). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито ЕАСЕА..

